

Наш вибір

Газета для мігрантів з України в Польщі

ISSN 2083-8751 Sygn. akt III. NsRej 500/11 ЩОМІСЯЧНЕ ВИДАННЯ

№ 41

2015

Інтернет-портал: www.naszwybir.pl

Фото з: tvp.info

Касетний скандал: кому зашкодить і кому він вигідний

У номері:

Касетний скандал у Польщі
– с. 1, 3

Український дім у Варшаві! – с. 2

Українці купують нерухомість
у Польщі – с. 4

Про іноземців в українському
уряді – с. 6

Чверть століття Об'єднання
українців у Польщі – с. 8-9

Про безкоштовні онлайн-курси
польської мови – с. 11

Зміни в процесі працевлаштуван-
ня студентів – с. 12

Адреси організацій, які надають
консультації щодо легалізації
перебування в Польщі – с. 12

Про українські чорноморські
курорти – с. 13

Анонс подій – с. 14

Страви з бобу від Юрія
Герасимчука – с. 15

П

олітичний «землетрус», який польські політологи прогнозували на жовтень–листопад цього року, пов'язуючи з парламентськими виборами, почався тепер. Унаслідок осінніх виборів, як показують соціологічні опитування, зміниться правляча парламентсько-урядова коаліція, від скандалу найбільше втрачає «Громадянська платформа», найбільша нині партія. Удар прийшов із, здавалось би, неочікуваного фронту.

Як розпочався скандал

«Вистрілив» касетний скандал, який вперше вдарив по «Громадянській платформі» рік тому. Нагадаю, він почався у середині червня 2014 року у зв'язку з публікацією тижневиком «Wprost» першої частини стенограм розмов політиків, міністрів, бізнесменів, голови Нацбанку, які були нелегально записані впродовж липня 2013 – червня 2014 років у кількох варшавських ресторанах. Проте тодішній прем'єр-міністр Дональд Туск (нині голова Європейської Ради – авт.) не зробив жодних кадрових висновків щодо «засвічених» у записках представників партії влади. Також він не почав повного розслідування справи, а парламентська більшість висловила тоді урядові «вотум довіри».

Тоді ж, виключно під тиском обуреної громадської думки, за найбільш брутальні висловлювання щодо функціонування польської держави заплатив посадою міністр внутрішніх справ Бартомеу Сенкевич. Згодом, у ході формування нового-старого уряду наступниці Д. Туска Еви Копач ще одного яскравого фігуранта підслуханих розмов Радослава Сікорського перемістили з посади глави зовнішньополітичного відомства в почесне крісло спікера Сейму. Натомість розпочате прокуратурою слідство якось поволі тліло, «жило своїм життям», не даючи жодних конкретних результатів, яких очікувало суспільство. Це послідовно і, як виявиться, з успіхом, використовували для своєї політичної гри опозиційні сили, послаблюючи не найміцніші – з точки зору електоральних симпатій – позиції партії влади.

Чергову «порцію» прицільних «пострілів»-записів викладено напередодні другого туру президентських виборів 18 травня, що аналітики вважають одним із факторів поразки асоційованого з «Громадянською платформою» президента Броніслава Коморовського.

Продовження на 3 сторінці

Дорогі українці!

Від жовтня діє
Український дім
у Варшаві!
Він знаходиться
за адресою:
ul. Zamenhofa 1.

Запрошуємо приходити!

У Домі діє Клуб українських жінок, Дитячий клуб «Рукавичка» (субота-неділя), а також проходять зустрічі, майстер-класи та тренінги для дітей та дорослих.

Український дім – це теж місце куди можна прийти і поспілкуватись з друзями при каві.

Анонс подій у Домі можна знайти на сторінці naszwybir.pl та на порталі Фейсбук: www.facebook.com/UkrainskiDom

І хоч приміщення в нас є, потрібна допомога з ремонтом та утриманням Дому. Для цього ми зареєстрували збірку коштів на Український дім.

Ми вже зробили ремонт першого поверху, змінили вікна та підлогу. Нам ще потрібно купити спорядження, помалювати другий поверх тощо. І для цього **потрібні кошти!**

Будемо вдячні за пожертви! Взамін Ви завжди знайдете щось для себе у Домі.

Український дім буде для всіх нас – тому саме наша з Вами підтримка дасть йому українське дихання!

Створюймо разом наш Дім, маленьку Україну у великій Варшаві!

Кошти на Український дім можна пожертвувати на такий рахунок:

Fundacja «Nasz Wybór»
PL 39 1440 1387 0000 0000 1295 6509
Nordea Bank Polska S.A.
Oddział/POB
CBD O/Główny 1 P.B. w Warszawie
Назва переказу:
Darowizna na Ukraiński Dom

Минулим у майбутнє

Для деяких польських депутатів минуле далі залишається головним критерієм будівництва відносин з українським партнером. У цьому переконує восьма сесія Парламентської асамблеї Республіки Польща та України, яка відбулася 22 червня у Варшаві.

Співголови парламентської асамблеї Оксана Сироїд (Україна) та Ельжбета Радзішевська (Польща). Фото автора статті

3 Григорій СПОДАРИК

устріч, на якій обговорювалися такі важливі питання, як економіка, транскордонне й освітнє співробітництво, покинули депутати опозиційної партії «Право і справедливість» (ПіС). Причиною стало те, що українська сторона відмовилась різко засудити Волинську трагедію 1943 р. Цей жест важливий тому, що ПіС – як показують соціопитування – має великі шанси взяти владу після осінніх парламентських виборів у Польщі.

Введення будь-якого діалогу в контекст історичних питань – це не найкращий прогноз для майбутніх відносин. «Демонстрація» депутатів ПіС відбувається тоді, коли варто зосередитись на погашенні історичних емоцій між поляками та українцями. У цьому контексті необхідно згадати те, що за короткий час невідомі знищили на території Польщі українські увічнення в місцевостях Монастир, Радруж і Грушовичі.

Те чого не хочуть розуміти деякі польські парламентарії, прекрасно усвідомлюють їхні українські колеги. Представники офіційного Києва під час засідання асамблеї говорили про усвідомлення того, що «наші слабкості використовує наш спільний ворог, Росія і Кремль».

Напругою і диханням історії віяло від вступного слова співголови асамблеї – віце-спікера Сейму Польщі Ельжбети Радзішевської. Відкриваючи засідання, вона заявила, що деякі пункти українських декомунізаційних законів викли-

кали в Польщі здивування і занепокоєння. За словами спікера, нехтування почуттями Польщі щодо відповідальності УПА за Волинську трагедію може ускладнити міждержавний історичний діалог: «Ми побоюємося, що ухвалені закони блокуватимуть роботу між установами, які створені для дискусії над спільною історією», – говорила Е. Радзішевська.

У свою чергу, українська співголова асамблеї,

заступниця голови Верховної Ради України Оксана Сироїд зосередилась не геополітичних питаннях. «Ми всі говоримо й приймаємо рішення в контексті того, що Росія чинить на території європейського континенту», – наголошувала О. Сироїд. У цьому контексті черговим етапом вона назвала заклик до проведення виборів у Донбасі, через що Москва могла б отримати можливість впливу на українську політику. На думку О. Сироїд, без виведення російських військ, відновлення контролю кордону та української влади в регіоні жодні вибори не можуть відбутися.

Модель відносин і вирішення важких історичних питань асамблея запропонувала в завершальному зверненні. У документі говориться, зокрема, про прийняте рішення створити групу, яка розробить проект декларації про польсько-українське примирення: «Ця декларація, відповідно до волі асамблеї, повинна безпосередньо стосуватися болючих подій нашої історії – Волинського злочину і злочинів проти українського народу», – відзначають спільно українські та польські депутати. У документі говориться про підтримку українських реформ та засуджується російська агресія. Депутати закликають звільнити Надію Савченко, боротися з російською пропагандою, прискорити працю щодо введення безвізового режиму для громадян України та молодіжних обмінів між державами.

Водночас згадувана частина польських депутатів своєю поведінкою прямо «сказала», що такі майбутні відносини їх просто не цікавлять. ■

Продовження 1 сторінки

Касетний скандал: кому зашкодить і кому він вигідний

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ

Головні дійові особи цієї «серії» – голова Центрального антикорупційного бюро (ЦАБ) та віце-прем'єр і міністр регіонального розвитку Ельжбета Беньковська (нині еврокомісар з питань внутрішнього ринку та послуг – авт.) розмовляють про серйозні зловживання, яких припускаються високопосадовці правлячої коаліції.

Вирішальним «гвіздом до труни» чинної влади, як сподівалися найбільш радикально настроєні опозиційні політики, мав стати «чорний понеділок» 8 червня 2015 року. Цього дня бізнесмен Збігнев Стонога опублікував 2,5 тисяч фотокопій конфіденційних документів прокурорського слідства у справі касетного скандалу. Доступ до цих матеріалів, окрім співробітників прокуратури й спецслужб, мали кілька осіб, у тому числі підозрювані двоє офіціантів та двоє бізнесменів й потерпілі. З матеріалів виникає, що на «касетах правди», як їх жаргівливо називають ЗМІ, залишили свій слід понад 90 перших осіб держави, причому не лише пов'язаних з партією влади, але й попередники (зокрема, колишній президент Александер Квасневський і прем'єр-міністр Лешек Міллер), а також провідні бізнесмени, включаючи найбагатшого поляка Яна Кульчика.

Найбільше занепокоєння викликає не лише «витік» слідчої документації з адресами всіх фігурантів: стурбованість викликає стан держави та служб, які відповідають за її безпеку. З опублікованого виникає, що цю «операцію» організували двоє бізнесменів, які за допомогою кількох підкуплених офіціантів вирішили «наказати» міністра внутрішніх справ Б. Сенкевича, котрий заважав одному із них в реалізації бізнесу з Росією. Звідси поява версії, поки не підтвердженої, що за справою могли стояти російські спецслужби.

Запізніла реакція

Реакція голови уряду Еви Копач була майже миттєвою – якщо дивитись на це з перспективи річної історії скандалу. З одного боку, вперше за весь час скандалу Копач перепросила за нього: щоправда не всіх співвітчизників, а лише виборців «Громадянської платформи». З другого боку, з посадами, за офіційною версією «добровільно», попросилися 8 високопосадовців: троє міністрів (міністр охорони здоров'я, міністр спорту і туризму,

керівник Фонду державного майна), троє заступників міністрів, керівник групи політичних радників прем'єра, а шеф канцелярії Ради міністрів (відповідник українського Кабміну) втратив важливу в структурі державної виконавчої влади посаду координатора діяльності спецслужб.

Найбільшу сенсацію зробив своєю заявою про відставку спікер Сейму Радослав Сікорський. Та іншого виходу не було, адже існувала реальна небезпека, що продовження політичного розкручування касетного скандалу з представниками партії влади у головній ролі могло остаточно паралізувати найважливіші владні інститути. Зокрема, у зовнішньополітичній діяльності, а польське сприяння Україні в найближчі місяці буде вкрай необхідне.

Історія скандалу продовжується

Проте «паралічу влади», якого сподівались окремі політики та коментатори, не сталося. Е. Копач, як і обіцяла, зробила несподівані призначення у вакантні міністерські крісла, яких, до речі, не прогнозував жоден із політологів. Замість широко обговорюваних кандидатур із числа номенклатури партії влади, міністерські портфелі довірено рядовим партійцям – професіоналам у конкретних сферах діяльності.

Так, професор-кардіохірург Мар'ян Зембаля керуватиме Міністерством охорони здоров'я, чотириразовий чемпіон світу з академічного веслування та чемпіон Літніх олімпійських ігор в Пекіні Адам Король – Міністерством спорту, а діяч органів самоврядування (мер міста Новий Сонч у 1994–2001 роках) Анжей Червінський – Фондом державного майна. На посаду координатора спецслужб призначено Марека Бернацького, який до цього очолював парламентську комісію у справах спецслужб.

Кандидатури були попередньо погоджені з коаліціантом – Польською селянською партією (ПСП) та президентом, який, як цього вимагає процедура призначення на посаду очільників міністерств, вручив новим головам відомств офіційні номінації. Найбільша інтрига зберігалася щодо призначення нового спікера Сейму. Правління «Платформи» порекомендувало, аби Радослава Сікорського на цій посаді змінила речник уряду Малгожата Кідава-Блонська.

Представляючи нових міністрів, глава уряду пообіцяла, що її кабінет працюватиме 24 години на добу, аби «відновити довіру поляків» – читай повернути «Платформу» на позицію лідера електоральних симпатій напередодні парламентських виборів, які, за нормального розвитку подій, мають відбутися через чотири місяці. Проте боротьба за електоральні впливи з опозицією, яка набирає більшої сили, не буде легкою. За даними соціопитувань, проведених після оголошення про заміну скомпрометованих касетним скандалом урядовців, опозиційна партія «Право і справедливість» переважає «Платформу» на 11% (а не на 8% – як це було напередодні чергового витка скандалу). Мало того, партія влади з другого місця на подіумі симпатій виборців скотилася на третє (19%), замкнувши перелік сил, що долають п'ятивідсотковий прохідний бар'єр. На друге місце (24%) вийшов «рух» Павела Кукіза – рок-музиканта, який під лозунгами «демонтажу» існуючої системи, став «сірою конячкою» нещодавніх президентських виборів, зайнявши третє місце із 20,8 відсотками голосів.

Усупереч радикальним прогнозам, що звучали після гучних відставок, розвиток політичних подій радше не піде за екстремальним сценарієм, яким мало стати оголошення дострокових парламентських виборів. Після рішучої заяви президента Броніслава Коморовського про намір скористатись конституційними повноваженнями й оголосити термін виборів до Сейму та Сенату на жовтень не має шансів на реалізацію сценарій розпуску парламенту новообраним президентом Анджеєм Дудою в день його інавгурації 6 серпня. Тепер предметом спекуляції стала дата: більшість політологів переконана, що Б. Коморовський призначить голосування на 25 жовтня.

Тож попереду парламентські перегони. Можна не сумніватися, що в ході передвиборчої кампанії політичні конкуренти пробуватимуть «топити» своїх політичних конкурентів із використанням старих та нових «касетах-правди». Але й на цьому «касетний скандал» не закінчиться. Скоріш за все, «Право і справедливість» пропонуватиме новому складу парламенту повернутися до голосування щодо ініційованої нею постанови про створення спеціальної парламентської слідчої комісії для усестороннього вивчення різних аспектів цієї справи. ■

Варшавська квартира для українця

Як показує практика, нерухомість зазвичай купують для збереження накопичених коштів, на оренду і для звичайного проживання. Усе більше українців це робить у столиці Польщі.

У Володимир ПРЯДКО

статистиці покупок житла у Польщі українці швидкими темпами наздоганяють заможніших німців. Якщо досі західні сусіди були лідерами в покупці польської нерухомості, то вже через рік українці можуть опинитися на першому місці серед іноземців, що придбали квартири в країні над Віслою.

Минулого року українці – ідеться про фізичних осіб – купили на 30% помешкань більше, ніж попереднього. Компанія «Home Broker» підрахувала: якщо тенденція утримається, наступного року українці куплять ще більше квартир.

Отже, 2014 року німці набули 18% усіх квартир, куплених іноземцями у Польщі, українці – більше 14% (позаминулого року 11,4%). А ще десять років тому частка українців серед іноземців, які купують польське житло, не дотягувала до 5%. Сьогодні після німців і українців, поль-

Мар'яна Крупа, LloydProperties
Фото автора статті

ське житло купують британці, французи, італійці, білоруси та росіяни.

Посередник з питань обслуговування громадян України у варшавському агентстві нерухомості «LloydProperties» Мар'яна Крупа каже, що українські покупці – це здебільшого ті, хто хоче зберегти накопичений капітал. Часто це батьки, які намагаються забезпечити житлом свою дитину, яка навчається в Польщі. Купують також ті українці, які вже давно працюють у Польщі, або ті, хто хоче заробляти на оренді придбаної варшавської квартири.

Для придбання житла в польській столиці необхідно мати мінімум 300 тисяч злотих. Щоправда, у Польщі придбана для оренди квартира не так швидко окупиться, як-от у Берліні, де є більший попит на оренду квартир для проживання. Проте українці прагнуть мати житло саме в Польщі, бо це слов'янська, більш зрозуміла й близька країна.

Крім Варшави, іноземні покупці житла цікавляться також такими містами, як Краків, Вроцлав, Познань, Лодзь, Гданськ і Щецин.

М. Крупа наголошує, що купити в Польщі житло не так складно: потрібно мати паспорт з візою. Якщо це сім'я, то повинні бути присутні дві особи, якщо ні, то одна людина повинна мати відповідне повноваження від нотаріуса.

Якщо люди прибули з готівкою і вже знайшли відповідний об'єкт для купівлі, то з цього моменту до часу підписання нотаріального акту може минути 2–3 тижні.

Наша співрозмовниця вважає, що посилення чи послаблення активності українських покупців на польському ринку житла залежить від подій на сході України: якщо війна в Донбасі закінчиться, то й інтенсивність придбання житла українцями в Польщі може зменшитися. ■

Вечір української пісні від «Калини»

В Українському домі у Варшаві 27 червня відбувся концерт, присвячений першому дню народження хору «Калина». Цей колектив створено в рамках Клубу українських жінок – проекту, який реалізує Фонд «Наш вибір» у рамках програми «Громадяни для демократії», що фінансується фондами Європейської економічної зони.

Ц Дарина ПОПІЛЬ

ього святкового вечора до Українського дому завітало чимало охочих послухати український спів та мелодії. Як завжди, виступ відбувався під

професійним контролем диригентки хору Софії Колодій та під музичний супровід акордеону Романа Мухи. Пісні лунали одна за одною, часом було важко всидіти на місцях без танців та підспівувань.

Спеціальними гостями концерту були Тетяна Франченко та Анна Фанок. Перша

– виконавиця українських народних пісень, учасниця гурту «KOLODIA band». Тетяна виконала такі композиції: «За нашою границею», «Наша дуня» та спільно з Р. Мухою – «Гуцулку Ксеня». А. Фанок – скрипалька за фахом та музикант за покликанням, виконала із хором композицію «Пливе кача», символічну нині для українців лемківську пісню, чим зворушила серця присутніх та нагадала, що живемо зараз у важкий для країни час, але варто підтримувати одне одного та боротись за кращу долю.

Було зачитано офіційне привітання з ювілеєм для «Калини» від посла України в Республіці Польща Андрія Дешиці.

Після останньої композиції – «Червоної рути», виконаної на біс, – офіційна частина концерту завершилася, та багато кому не хотілося полишати приємну атмосферу Українського дому. Чимало бажаючих залишилось на гостину та спільні співи.

Ще раз вітаємо наш чудовий хор «Калина» зі святом та бажаємо довгих років плідної творчості!

Фото: Кароліна Ольшевська

ТРАВЕНЬ 2015

16 травня Мустафа Джемілев: Після анексії Криму півострів залишили близько 35 тисяч кримчан, з них понад 20 тисяч – кримські татари

16 травня Бійці батальйону «Айдар» затримали в районі міста Щастя на Луганщині двох російських військовослужбовців. Росія назвала затриманих «колишніми військовими», але попросила їх звільнити

17 травня Київське «Динамо» після 6-річної перерви повернуло собі титул чемпіона України з футболу

18 травня МЗС: Росія більше не виступає проти повної імплементації Угоди про зону вільної торгівлі Україна–ЄС від 1 січня 2016 р.

20–21 травня Уряд та парламент України розірвали низку угод про військово-технічну співпрацю з Росією

22 травня У Ризі завершився Саміт Східного партнерства ЄС. Країни Євросоюзу визнали європейські прагнення України, Грузії та Молдови; підтвердили, що зона вільної торгівлі між Україною та ЄС почне діяти з 1 січня 2016 року, але не назвали дати скасування віз для українців

22 травня «Amnesty International»: Обидва боки конфлікту в Донбасі катують полонених

25 травня Голова МЗС Павло Клімкін відреагував на перемогу Анджея Дуди на президентських виборах у Польщі. «Відносини України і Польщі залежать не від виборів, а від спільного минулого та спільного європейського майбутнього двох близьких народів», – написав дипломат у Твіттері

26 травня Опитування: 52% громадян України підтримують вступ держави до ЄС

27 травня «Дніпро» (Дніпропетровськ) у фіналі Європейської Ліги УЄФА поступився іспанській «Севільї» з рахунком 2:3. Матч, який відбувся у Варшаві, планував відвідати президент України, але в останній момент візит скасовано

28 травня Президент України Петро Порошенко привітав Анджея Дуду з обранням на посаду президента Польщі

29 травня Україна за рік піднялася на 20 сходинку у світовому рейтингу інвестиційної привабливості та посіла 89-те місце

30 травня Петро Порошенко призначив головою Одеської обласної державної адміністрації экс-президента Грузії, автора грузинських реформ Міхеїла Саакашвілі

Російські солдати вкотре «заблукали» в Донбасі

Українські військові під час бойового зіткнення в районі місті Щастя (Луганська область) затримали «двох російських спецназівців зі складу диверсійно-розвідувальної групи» Александра Александрова (з Тольятті) та Євгенія Єрофєєва (з Куйбишева).

Міністерство оборони Росії заявило, що ці особи «проходили військову службу, але вже не є діючими військовими». Проте колишній колега Є. Єрофєєва заявив, що той зі служби не звільнявся.

Полонених допитала СБУ. Зокрема, А. Александров засвідчив, що «зайшов на територію України 26 березня 2015 року у складі батальйону чисельністю 220 осіб».

Україна не співпрацює з країною-агресором: Придністров'я заблоковано?

Спочатку уряд України, а потім і Верховна Рада розірвали п'ять угод між урядами України і Росії про військову співпрацю. Зокрема, денонсовано угоди про транзит територією України російських військових формувань, які тимчасово перебувають на території Молдови (в Придністров'ї), а також про організацію військових міждержавних перевезень із Росії. Тим самим Київ «перекрив» суходільне сполучення Москви з Придністров'ям та значно ускладнив умови перебування російського військового контингенту «миротворців» у самопроголошеній Придністровській Молдавській Республіці.

Гірко-солодкий «ризький бальзам» Східного партнерства для України

Четвертий саміт Східного партнерства (СП) Європейського Союзу в Ризі, на який Україна поклала великі надії, завершив Київ без великих успіхів.

ЄС не назвав конкретної дати скасування візового режиму для українців, на що сподівався офіційний Київ. До кінцевого документу саміту не внесли слів про «перспективу членства в Євросоюзі» для країн СП, держави Євросоюзу лише визнали «європейські прагнення» України, Грузії та Молдови.

Серед позитивних результатів ризького саміту можна відзначити рішучу заяву Брюсселя, що зона вільної торгівлі між Україною та ЄС, яка передбачена економічною частиною Угоди про асоціацію та проти якої активно боролася Росія, почне діяти від 1 січня 2016 р. Ще два успіхи – це підписання між Києвом та ЄС угоди про надання Україні макрофінансової допомоги у розмірі 1,8 мільярда євро на пришвидшення реформ та засудження країнами Євросоюзу незаконної анексії Криму Російською Федерацією.

«Дніпро» затопив футбольну Європу. Встояла лише «Севілья»

У травні ми стали свідками найбільшого успіху українського футболу від 2009 року – виходу «Дніпра» (Дніпропетровськ) до фіналу Ліги Європи УЄФА, який цьогогоріч проводився в польській столиці. І хоча українці у запеклій боротьбі поступилися іспанській «Севільї», проте довели, що є однією з найсильніших клубних команд старого континенту, а їхній вихід до фіналу «єврокубку» не був випадковістю, як про це говорили російські коментатори.

Одним із гравців «Севільї» – польський легіонер Гжегож Крихов'як – після матчу звернувся до українського клубу із словами подяки і визнання. «Я би хотів передусім подякувати і привітати наших суперників – команду „Дніпро“, щиро скажу, хлопці показали справжню гру. Тому знімаю перед ними капелюха за те, який шлях вони пройшли», – заявив футболіст «Севільї».

Одеса – «кавказька полонянка», або Як Міхеїл став Михайлом

Несподіванкою стало призначення колишнього президента Грузії Міхеїла Саакашвілі головою Одеської обласної державної адміністрації. Перед призначенням президент Петро Порошенко надав українське громадянство Саакашвілі (випускникові Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка).

Основні завдання нового керівника Одещини, за словами президента, – це «деолігархізація, боротьба з корупцією, залучення інвесторів та розвиток інфраструктури регіону».

Сам Міхеїл Саакашвілі назвав Одесу містом з найбільш невикористаним потенціалом, і в цьому «є унікальна можливість для Одеси».

Ольга
ПОПОВИЧ

Іноземці в українському уряді

Для того, щоб змінити політичну систему в Україні, мало законодавчих змін – потрібна політична воля. Не варто сподіватись, що представники «старої» політичної еліти будуть зацікавлені в системних змінах і готові на радикальні реформи. Щоб ввести реальні зміни та успішно провести реформи, Україні потрібні якісно нові політики – не обов'язково в значенні «молоді», скоріше політики з новим мисленням, незалежні у своїх вчинках. В Україні молоді політики не завжди відображали нову якість, тож у суспільстві почали покладатись надії на іноземців, які часто мають іншу політичну ментальність і не пов'язані з впливовими українськими політичними кланами, а саме це не дозволяє політикові бути самостійним та рішучим.

Історія України ще не фіксувала такої кількості іноземців на різних шаблях в органах влади як протягом останнього року. Отож, варто поглянути, хто ж з іноземців отримав український паспорт та включився в процес реформ.

Склад Кабінету Міністрів нині налічує трьох міністрів іноземців, які у 2014 р. отримали українське громадянство. Одне з ключових міністерств – Міністерство фінансів – очолила Наталі-Енн Яресько. Наталія Яресько, українка за походженням, у 1992 р. на запрошення посольства Сполучених Штатів Америки в Україні приїхала до Києва і до 1995р. виконувала обов'язки голови економічного відділу посольства. До США вже не повернувшись і залишилась проживати в українській столиці, де в 1995–2001 роках займала посади регіонального директора та виконавчого віце-президента «Вестерн Ен-Ай-Ес Ентерпрайз Фонд» (інвестиційного Фонду, початковий капітал якого спочатку був наданий урядом США), у 2001–2014 роках виконувала обов'язки президента та головного виконавчого директора «Вестерн Ен-Ай-Ес Ентерпрайз Фонд». Н. Яресько також була однією зі співзасновниць та головним виконавчим директором «Horizon Capital» – фонду прямого інвестування. Піврічна праця Н. Яресько на посаді міністра фінансів не позбавляє оптимізму. До її досягнень можна віднести успішне отримання кредиту від МВФ. Варто підкреслити: не так легко отримати кредит МВФ державі, яка перебуває в надзвичайно складних економічних та політичних умовах.

Досить непросто Міністерство економічного розвитку і торгівлі очолив литовський підприємець Айварас Абрамовичус. Розпочинав він свою трудову діяльність у найбільшому балтійському банку «Hansabank», де, зокрема, був головою департаменту ринку акцій. До свого призначення на посаду міністра був партнером шведської компанії «East Capital». У 2005–2008 роках проживав у Москві, де працював у російському офісі «East Capital», а в 2008р. очолив київський офіс і переїхав жити до української столиці.

Фото з <http://www.radiosvoboda.org>

Дружина А. Абрамовичуса Катерина Рибаченко є генеральним директором української компанії «Агро Region» (інвестиційний об'єкт «East Capital»). Мабуть найбільше ім'я міністра Абрамовичуса запам'яталось з його революційною для України заявою про можливу ліквідацію міністерства в майбутньому та передачу його функцій іншим органам влади. Міністрові вдалось скоротити штат відомства, зменшивши державні витрати на його діяльність.

Міністерство охорони здоров'я очолив грузин Олександр Квіташвілі. Це відомство свого часу називали одним з найбільш корумпованих в Україні. Перед Квіташвілі поставлено складні завдання: реформування системи охорони здоров'я та знищення корупційних схем у міністерстві. У 2008–2010 роках Квіташвілі був міністром охорони здоров'я, праці і соціального захисту Грузії та одним з авторів грузинських реформ. Протягом 2010–2013 років Квіташвілі був ректором Тбіліського державного університету. Має досвід праці в неурядовому секторі в Грузії та в США, зокрема, у сфері, пов'язаній з охороною здоров'я. Якщо реформа правоохоронних органів, яку було проведено в Грузії в період президентства Міхеїла Саакашвілі, стала певним зразком для наслідування, то реформаторські кроки О. Квіташвілі в галузі охорони здоров'я були часом критиковані його колегами-партійцями. Поки що, після піврічної праці міністра Квіташвілі, суттєвих змін у галузі охорони здоров'я в

Україні не відбулось. Це може призвести до скорої відставки Квіташвілі.

Поповнили українську владу іноземці на інших державних посадах. Найбільше серед них грузинів з оточення колишнього президента Грузії Міхеїла Саакашвілі. Це заступник міністра юстиції Гія Гецадзе, перший заступник міністра внутрішніх справ Катерина Згуладзе-Глуксманн, заступник генерального прокурора Давід Сакварелідзе, начальник Одеської міліції Гіоргі Лорткіпанідзе і голова Одеської облдержадміністрації Міхеїл Саакашвілі. В Україні багато говорилось про успіх грузинських реформ та про приязні відносини між Порошенком і Саакашвілі. Очевидно, ці фактори стали ключовими у таких призначеннях.

Згідно з заявою міністра Абрамовичуса, нині в структурах української влади працює понад 140 радників з Європи, США та інших країн. Серед них є такі знані особи, як колишні прем'єри Словаччини та Литви – Мікулаш Дзурінда та Андрюс Кубілюс. Певний час радником у Міністерстві економіки працювала естонка Яніка Мерило, зараз вона є експертом у Державному агентстві з питань електронного урядування та позаштатним радником миського голови Львова Андрія Садового.

І хоч прихід іноземців в українську владу не є панацеєю, їхня присутність може позитивно вплинути на початок впровадження нової якості в нашу політику і зародження нової політичної еліти в Україні. ■

Українські години на першому радіо для мігрантів у Польщі

Я

Оксана ДЕНИСЮК

приїхала до Варшави два місяці тому. До цього жила в Чернівцях, займалась журналістикою. Дев'ять років тому моя праця розпочалася саме з регіонального радіо «Станція». Після того було і телебачення, і друковані видання, й веб-ресурси – але радіо було зі мною завжди: власний проект щотижня був серцем мого життя. Ніколи радіо не було для мене роботою, радіо – це просто моя стихія.

Вийджаючи з Чернівців, було сумно залишати рідних, друзів, колег, але особливий сум був за радіо.

На щастя, довго мені тужити не довелося: волею я познайомилася з Мамаду Діофом, засновником IMI Radio – першого Інтернет-радіо для мігрантів Польщі. Його задум, який він успішно втілює у життя, простий: будь-хто з мігрантів може створювати на радіо власні проекти, незалежно від того, чи має він відповідний фах, чи радіо є просто його хобі. Таким чином на IMI Radio об'єдналися

ті, хто любить говорити і кому є що розповісти про свою країну – про Туніс, Сомалі, Францію, В'єтнам, Росію, Україну, Білорусь, Мексику, Конго, Нігерію, Бразилію, Швейцарію. Два десятки авторів-журналістів створюють унікальні програми, у яких розповідають про культуру своєї держави, про традиції, кулінарні принади, про музику, звичаї та обряди. Кожна година ефіру на IMI Radio – це занурення в багатогранну всесвітню культурну спадщину, це настрої певної країни, який передається з допомогою музики, мови, настрою.

Мені пощастило – на мені завершився відбір українських ведучих на IMI Radio. Щопонеділка з 12:00 до 13:00 я веду програму «Добрі новини з України», де розповідаю тільки про світле з батьківщини, без війни та політики. Позитивні новини супроводжуються якісною, ретельно відібраною українською поп- та рок-музикою. А щосуботи з 15:00 до 16:00 – година української музики на IMI Radio, де можна почути українських народних пісень, новинки сучасних, добре відомих виконавців, а також молоді колективи, які що-

Фото: Media IC

йно починають свою музичну діяльність. Надихає, що ці проекти слухають друзі вдома, в Україні, а також колеги й друзі в Польщі, а особливо приємно, коли колеги з радіо, які не розуміють і не знають української мови, вітають тебе з дебютом словами: «Як гарно ти говориш, так приємно тебе слухати. Тільки шкода – нічого не розумію».

Для мене IMI Radio – не просто місце власного розвитку та відпочинку. Хочеться, щоб кожна година ефіру познайомила якомога більше слухачів з Україною, з нашою музикою, ментальністю, звичаями. Коли я приходжу в студію, яка знаходиться у Багатокультурному центрі у Варшаві, я думаю про те, що би такого гарного казати, щоб закохати в Україну.

Щиро запрошую до IMI Radio, світового культурного калейдоскопу – барвистого й емоційного. Слухати можна на <http://imiradio.pl/>. Офіційна сторінка у мережі Facebook <https://www.facebook.com/pages/IMI-Radio> ■

Зустріч «Нашого вибору» з читачами

КРАКІВ

Ольга ПОПОВИЧ

21 червня традиційну зустріч з читачами «Наш вибір» провів у Кракові в приміщенні світлиці при місцевій греко-католицькій парафії. Разом з українськими мігрантами, подію відвідали представники української меншини. Питання і зацікавлення читачів стосувалися проблем, які виникають перед українськими мігрантами в Кракові. Вони мало чим

відрізнялися від ситуацій, з якими стикаються українські мігранти в інших частинах Польщі.

У Кракові, як виявилось, існує специфіка розпорошеності мігрантського середовища, відсутній постійний осередок для зустрічей. У місті бракує ініціативи чи організації, подібної до «Нашого вибору», яка могла б згуртувати та інформувати українських мігрантів про поточні справи, допомагати в інтеграційних процесах. Наше видання для українського мігрантського середовища част-

ково виконує таку роль. Під час розмови з'ясувалося, що матеріали, які розміщуються на наших шпальтах, читаються й часто використовуються як практичний порадиш для мігрантів.

Розповідаючи про свій досвід діяльності, «Наш вибір» зміг донести інформацію про важливість та доцільність подібних ініціатив. Сподіваємось, що наш приклад може бути добрим для наслідування – враховуючи, що українське мігрантське середовище в Польщі щороку збільшується. Ми і надалі будемо продовжувати свою справу, оскільки зустрічі з читачами сприяють появі нових ідей щодо способів та можливостей підтримки українських мігрантів.

Зустріч відбувалася в рамках проекту «Наш вибір – Інформаційні засоби для мігрантів з України в Польщі III», що реалізується Фондом «Наш вибір» за фінансової підтримки Європейського фонду підтримки громадян третіх країн та бюджету держави. ■

Фото: Ольго Б.

Чверть століття ОУП: українська нацменшина в регіонах

Григорій СПОДАРИК

З нагоди 25-ліття Об'єднання українців у Польщі (ОУП) своїми роздумами діляться його теренові лідери. І хоч керівництво організації знаходиться у Варшаві, саме в регіонах живе найбільше розпорошених депортацією 1947 року представників української нацменшини.

Південний схід: і близько, і далеко

Ігор Горків зараз працює в Перемиському відділі ОУП. Говорить, що приналежність до організації – це почуття спільності, функціонування серед людей з подібним минулим, а також праця для покращення українсько-польських взаємин у складному з цієї точки зору південно-східному регіоні Польщі.

– Мені важливо, що це можливість працювати для конкретних ідей. Це теж почуття, що я як українець не сам, – відзначає І. Горків.

У Перемишлі знаходиться поверну-

тий українцям у 2011 р. будинок Народного дому, який зараз відбудовується силами всього ОУП та ряду благодійників. До місцевих козирів Ігор зараховує функціонування на споконвічних рідних землях, близькість до матеріальної та культурної спадщини українців, а також до самої України. Разом з тим, він звертає увагу на певну особливість: «Наша організація має 10 відділів у Польщі, всюди своя специфіка та проблеми. Але постійно це одна структура. Як на мене, це проказує силу згуртованості людей навколо певної ідеї. Є розуміння, що діючи на Мазурах чи в Перемишлі, в кінцевому розрахунку ми працюємо для всіх разом», – говорить І. Горків.

Перемиського активіста тривожить постійний відплив українців до більших осередків: «Може бути так, що невдовзі забракне молодого покоління, щоб продовжити діяльність чи її переформатувати», – наголошує І. Горків. Він бачить, що зосередження організації на певних постійних ініціативах може ввести в рутину: а це блокуватиме прихід нових людей, у

тому числі присутніх в регіоні громадян України.

Силезія: регіон перспектив

Також на півдні держави, але в її західних регіонах, діє голова ланки ОУП в м. Любін Ксенія Довгань-Доманська. Вона – підприємець, громадський і політичний діяч, не лише в українських структурах. У 2013 р. вона провела своєрідну «інвентаризацію душ»: переглянула членські заяви ще з 1960-их років до Українського суспільно-культурного товариства – а через потребу оновлення та пристосування до нових демократичних реалій на основі цього товариства в 1990 р. було створене ОУП.

Що дав любінський аналіз, який полягав на перегляді півтисячі документів? Виявилось, що половина членів зникла – померли, виїхали в інші міста або закордон. Але з іншого боку, Довгань-Доманська дізналась, що в регіоні є 150 колишніх членів організації, до яких вона надіслала запрошення на загальні збори. Усе це було зроблене з метою розвивати структу-

Наприкінці 2014 р. проходив VII З'їзд ОУП. Це найбільший форум, на якому обирають керівні органи організації, а також обговорюють стратегічні питання майбутнього. Фото автора статті

ру. Головна ціль, яку ставить Ксенія, – інтегрувати громаду. Способи різні: звичайна розважальна забава, концерти на традиційні свята, благодійні акції, сімейні зустрічі, спільні виїзди, також в Україну. Вихідці звідси, які осіли в регіоні, включаються у роботу організації.

За словами Ксенії, важливі виклики на сьогодні – організувати в Любіні пункт навчання української мови та активізувати молодь. Як відзначає діячка, більше 80% членів її ланки – люди за 60 років: «Молоді навіть якщо мають цікаві ідеї, то бажання їх виконувати програє з потребою працювати», – говорить Ксенія. Вона зізнається: людям важко виконувати зобов'язання щодо громади, коли немає на хліб. Тут з'являється черговий контекст: «Люди були такі „голодні”, що не думали, як будувати громадянське суспільство, тільки як швидше заповнити всі економічні дірки з часів комуністичної Польщі: купити квартиру, машину, телефон, телевізор, комп'ютер та поїхати в закордонні подорожі – поки люди тим не наїдяться, не будуть працювати для громади», – підсумовує Ксенія.

Північ: усе в свої руки

Михайло Кайда ще навчається, але разом з тим головує в ланці ОУП у м. Ольштин на півночі Польщі: «Якщо ми, молодь, не візьмемо зараз частину діяльності організації, зокрема в теренових структурах, то вона перестане існувати», – пояснює він свій прихід до ОУП у 2013 р.

Кайда переконаний, що найкращі результати може принести співпраця Церкви та різних організацій, у тому числі ОУП. Ольштинський лідер хоче місцеву домівку організації (клуб) зробити максимально відкритим. Хочє, щоб відбувалися покази українських фільмів, цікаві презентації, дискусії, щоб надалі була це територія, де українці зможуть просто побути разом. Кайда мріє розвинути місцевий сайт організації, а також створити базу «своїх людей»: так, щоб шукаючи фотографа чи лікаря, можна було потрапити до місцевих українців.

Наприкінці серпня на Світовому конгресі українських молодіжних організацій в Одесі Михайло хоче поговорити про подібну мережу на між-

державному рівні. Ідеться наприклад про те, щоб українці Хорватії розповіли, як і де у них можна цікаво відпочити – користуючись також послугам тамтешніх українців. Ольштинянин хотілося б, щоб така схема працювала по всій Європі.

У роздумах про ювілей ОУП М. Кайда говорить, що лідери організацій зараз надто перевантажені обов'язками. А з іншого боку, люди втомились від циклічних заходів: їхня публіка зменшується, старші відходять, а молоді не проявляють зацікавлення такими ініціативами. Над цим питанням треба дискутувати на форумі ОУП, конче за участі молоді.

Кайда переконаний, що організація мусить зміцнювати теренові структури і професійність місцевих лідерів. Козирі місцевого українства – це прибуття молоді з поблизького українського ліцею в Гурові-Ілавецькому, непогані можливості, які дає людині Ольштин на фоні всього регіону. У місті з'являються громадяни України – переселенці з Донбасу, спортсмени, студенти, робітники. Але на думку Кайди, вони зараз більш зосереджені на своїх приватних та професійних справах.

Захід: нові ідеї і досвід

Своїми роздумами ділиться голова Кошалінського відділу ОУП Роман Білас. У цьому випадку мова йде про українство в північно-західній Польщі. Громадсько-професійного досвіду в нього назбиралося чимало: він починав від головування шкільною управою в українському ліцеї в Гурові-Ілавецькому, потім проходив різні рівні праці в ОУП, був директором Замку поморських князів у м. Щецин, також займається своїм бізнесом.

Білас говорить, що в громадському просторі його знають передусім як голову місцевого ОУП: «Це є якась відповідальність, бо що я б не робив, пам'ятатимуть, що був це представник української громади», – наголошує він.

Білас також переконаний: якщо українські лідери назовні довели свою вартість, то кращим стає сприйняття всієї організації. На «регіональному ринку» з-поміж членів ОУП такий позитивний імідж створюють ректор Поморської академії в Слупську, проф.

Роман Дрозд, колишній директор театру, а тепер бізнесмен Роман Радзивонич, кошалінський староста Роман Шевчик. На першому місці серед плюсів 25-річного існування організації Білас ставить питання освіти: «Від початку 90-их років ми побудували або зміцнили свої школи, створили в державі мережу пунктів навчання української мови».

Важливим фактором, на думку Біласа, є і те, що організація бездоганно впоралася як організатор масштабних заходів, що в різних регіонах Польщі спроможні збирати кількатисячну публіку. Це будує образ не лише ефективних організаторів, але й спільноти українців.

До проблем Білас зараховує те, що за роки існування ОУП не вдалось створити бізнес-відносин між українцями Польщі або збудувати механізм, який під маркою організації давав би молодим людям можливість професійного розвитку. Він сам свого часу хотів гуртувати активних українців на різних рівнях самоврядування, а також ширше в політичному просторі: «На жаль, останні муніципальні вибори спричинили, що дуже мало наших людей потрапило в структури місцевої влади», – констатує Білас. Тут є інша проблема: частина тих, які потрапили до влади, не хочуть в професійній діяльності асоціювати себе з українством. Одну з причин такого стану Р. Білас бачить у тому, що стереотипно українець Польщі далі асоціюється з важким минулим, злочинами, Волинською трагедією тощо.

У своєму регіоні голова Кошалінського відділу ОУП не бачить поки великої сили в мігрантах з України. Як говорить, люди приїжджають в основному попрацювати, на чому й зосереджуються: «Буває й так, що хтось жив тут 10 років, а приходиться щойно, коли втратить роботу й шукає допомоги», – говорить Білас. У регіоні, за його словами, не бракує й тих, хто є волонтером, бере участь в акціях допомоги Україні тощо.

Отже, ОУП має свої успіхи, поразки та виклики. Як на чвертьстолітній ювілей – зовсім нормально. Водночас голоси лідерів ОУП досить чітко вказують, що без суттєвих змін гарантувати «нормальне існування» в майбутньому може бути важко. ■

Останній дзвінок

У Варшаві 20 червня близько півтори сотні учнів міжшкільного пункту навчання української мови – Української суботньої школи – завершили навчальний рік.

Н Павло ЛОЗА

а останній дзвінок до пункту навчання української мови, який міститься у варшавській початковій школі №221, приїхали не лише учні та їхні батьки й учителі, але й представники посольства України в Польщі та гості з України. Присутній на святі голова Української всесвітньої координаційної ради Михайло Ратушний подякував дирекції школи, учителям та батькам за їхню працю.

– Хочу подякувати за те, що поза межами України ви приводите сюди своїх дітей, навчаєте їх, – заявив М. Ратушний. – Ми сьогодні добре розуміємо, що освіта – це найголовніший елемент збереження своєї ідентичності. У сьогоднішньому динамічному світі важливо не забувати про своє походження.

У ході заходу присутні у виконанні учнів могли почути пісні, вірші, побачити виступ шкільного театру. Своє вміння презентували козаки з «Бойового гопака», який також вивчають учні школи. Не обійшлося без подяк та квітів для вчителів, дирекції, батьків, а на завершення учні отримали грамоти, дипломи та нагороди.

Української осередок шкільної освіти в столиці Польщі існує вісім років, з чого третій рік заняття для дітей відбуваються у варшавській початковій школі №221.

– Ми тут відчуваємо себе справді як удома, – говорить Марія Яременко, вчителька учнів класів початкової школи. – Учителі та директорка Беата Урбанек-Живіца добре ставляться до нас. Ми є членами вчительського колективу, нас запрошують на педагогічні ради. Важливо, що нас не відо-

Фото автора статті

кремлюють від інших: якщо є нагорода для вчителів школи, то для нас теж. Тут ми відчуваємо себе комфортно.

Коли вісім років тому при початковій школі №158 починала створюватися Українська суботня школа, у класах було по 7–8 учнів. Нині в класах учнів

значно більше. За останній рік українську мову на рівні початкової школи вивчали 100 учнів, на рівні гімназії – 15, а ліцеїстів було 11. Є тенденція, що в наступному році учнів буде ще більше.

– Мені постійно дзвонять, передусім з України, з питаннями від батьків – куди у Варшаві можна послати своїх дітей вчитися? Через ситуацію в Укра-

їні цілі сім'ї приїжджають до Польщі. Ми є тільки пунктом навчання, а не щоденною школою. Але не бракує охочих приходити до нашого пункту, – пояснює Тетяна Оуєргі, вчителька гімназистів та ліцеїстів у суботній школі.

Учителі вказують: ніхто не хоче відмовляти новим учням, отже зараз опрацьовується можливість вивчати у Варшаві рідну мову, історію, географію, культуру.

Необхідно згадати, що одна з учениць, яка цього року завершила навчання в суботній школі, планує поступити на україністику. Це тішить учителів.

– Це наша гордість, наш випускник, продовжуватиме навчання української мови в університеті. Ми дуже раді, – зізнається Т. Оуєргі.

P.S. Громадяни України згідно з польським законодавством не можуть вчитись у цьому пункті. Право вивчення української мови гарантується національній меншині, тобто громадянам Польщі (ред.)

безкоштовні онлайн-курси польської мови для українців та української для поляків

Створено безкоштовні онлайн-курси польської мови для українців та української для поляків

Оксана КУЗЬМЕНКО

Польський веб-портал «Порт Європа» організував безкоштовний онлайн-курс польської мови для українців та української для поляків. За словами автора курсу, редактора «Порту Європа» та польського кореспондента «Дзеркала тижня» Якуба Логінова, метою є сприяння подальшому зближенню поляків і українців.

«Як показав Євромайдан, наші народи повинні триматися разом. Ми хочемо посприяти тому, щоб поляки вивчали українську мову, а українці – польську. Польська мова дуже схожа на українську, тому немає потреби користуватися у взаємному спілкуванні посередництвом англійської, а опанувати хоча б основи мови сусідньої країни – завжди цікаво і корисно», – цитує його porteurora.eu.

Для того, щоб почати вивчати польську мову, необхідно оформити підписку. На електронну пошту надходять листи й безкоштовні навчальні матеріали.

Я. Логінов використовував у курсі авторський метод, завдяки якому він сам колись вивчив українську мову протягом 4 місяців. На його думку, рецепт простий: оскільки 60% польських слів подібні до українських, достатньо вивчати тільки ті, які відрізняються. Окрім того, курс наводить приклади типових для польської мови мовних конструкцій. Скажімо, там, де в українській мові є суфікс пере-, у польському відповіднику буде prze-; польські літери ą і ę часто трапляють-

ся там, де в українській і російській є у (наприклад: зуб – ząb, дуб – dąb, вудка – wędka тощо). Таких неформальних правил – декілька, проте їх не вчать на класичних курсах польської мови, хоч саме вони найбільше допомагають у вивченні.

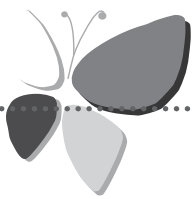
Курс складається з декількох уроків, які буде автоматично надіслано на адресу підписанта кожні 3–4 дні. Потрібно записатися на курс через формуляр на сайті: www.porteurora.eu/ua/polskamowa

Паралельно з ним на порталі функціонує аналогічний безкоштовний курс української мови для поляків. Він був створений ще до Євромайдану, однак, як стверджує автор, Майдан і далі події в Україні підвищили зацікавленість поляків у вивченні української мови. «Прогрес однозначний. Ще десять років тому в Польщі було переконання, що на пострадянському просторі немає альтернативи російській мові, якщо йдеться про її вивчення як іноземну. Тепер це вже розділилося навпіл: українська мова як іноземна нікого не дивує, вона стає привабливою. У Польщі постійно го-

воряться про події в Україні в ЗМІ, є велика симпатія до України, а це принесло цікавий результат – вивчати українську мову, принаймні її основи, стало в Польщі модно», – говорить Я. Логінов.

Як можна прочитати на сайті porteurora.eu, цільова аудиторія цих курсів дуже широка. Їх може використати кожен українець і кожен поляк, навіть якщо ця особа не має жодного відношення до сусідньої країни і не планує екскурсій до сусідів. Завдяки близькості, можливе швидке оволодіння основами мови сусіда, що, до речі, також допоможе краще зрозуміти тонкощі рідної мови. Для прикладу, багато поляків лише під час вивчення української мови нарешті розуміють, у чому сенс різного запису «ch» і «h», які в польській мові звучать однаково (як українське «х»), але їхні українські відповідники звучать інакше («х» і «г» відповідно).

Курси створені таким чином, щоб у найгіршому випадку (для тих, хто не може приділяти вивченню мови багато часу) досягти рівня безпроблемного розуміння сусідньої мови. «А це вже прямий шлях до того, щоб поляки і українці вільно спілкувалися один з одним, кожен своєю мовою, як це є між поляками і словаками чи між українцями та білорусами» – підсумовує Я. Логінов. ■

Зміни в процесі працевлаштування студентів з-поза ЄС

Від 1 травня 2015 року набрали чинності зміни в законодавстві, що стосуються доступу іноземців до ринку праці. Ідеться про ст. 520 Закону про іноземців, який був прийнятий 1 травня 2014 року. Згідно цього закону від 1 травня 2015 року втрачають дію розпорядження, видані на підставі ст. 90 положення 1 і 4 Закону про популяризацію працевлаштування і установах ринку праці (Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Н Даріуш КОСТИРА

ове розпорядження переважно повторює положення розпорядження, що було чинним до 1 травня 2015 року. Найважливішою зміною є розширення можливостей працевлаштування без необхідності отримання дозволу на працевлаштування для студентів стаціонарного навчання та аспірантів, які перебувають на території Республіки Польща на основі візи, що видана з метою навчання.

Досі іноземні студенти могли працювати у Польщі без необхідності отримання дозволу тільки протягом трьох канікулярних місяців. Щоб про-

довжити цей період, раніше роботодавець повинен був отримувати дозвіл на конкретне робоче місце.

Нові положення дозволяють іноземцям працювати упродовж цілого періоду дії студентської візи, тобто весь рік.

Зміна стосується всіх студентів, що здобувають освіту на всіх рівнях вищої освіти: бакалаврат, єдине магістерське навчання, магістратура, а також аспірантів, які перебувають у Польщі на основі студентської візи. Студенти, які перебувають у Польщі згідно з дозволом на тимчасове перебування вже до цього не мусили отримувати дозвіл на працевлаштування.

Варто пам'ятати, що звільнення від отримання такого дозволу стосується лише студентів стаціонарної форми навчання. Стаціонарне навчання – це форма вищої освіти, коли щонайменше половина освітньої програми реалізується під час дидактичних занять, які вимагають безпосередньої участі в лекціях академічних викладачів та студентів.

Особа вважається студентом від моменту запису її до числа студентів (найчастіше це 1 жовтня поточного академічного року) до моменту закінчення нею навчання або виключення з числа студентів (ст. 167 пол. 2 і 2а Закону про вищу освіту).

Крім того, згідно з розпорядженням, від необхідності отримувати дозвіл на працевлаштування звільняються ті люди, які читатимуть лекції несистематично, матимуть виступи чи презентації, що мають особливу наукову чи мистецьку цінність. Додатково щодо таких осіб скасовано вимогу мати постійне місце перебування за кордоном. ■

Польські організації, що надають різноманітну допомогу мігрантам:

ВАРШАВА:

Fundacja Rozwoju «Oprócz Granic» (FROG)

Mazowiecka 12, lok.24, 00-033

тел.: +48 22 403 78 72

Години роботи: 11⁰⁰–17⁰⁰.

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej (SIP)

ul. Siedmiogrodzka 5/51, 01-204

тел.: +48 22 621 51 65

Візит після домовленості по телефону.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka

ul. Zgoda 11, 00-018

тел.: +48 (22) 556 44 40

Увага! Щоб записатись на консультацію до юриста, потрібно зателефонувати за номером +48 (22) 556 44 54

або +48 (22) 556 44 68 від понеділка

до п'ятниці, в години: 10⁰⁰–14⁰⁰.

Фонд не надає юридичних консультацій по телефону!

Fundacja «Ocalenie»

Biuro Fundacji «Ocalenie»

ul. Koszykowa 24, lok. 1 (I piętro), 00-553

тел.: +48 22 828 04 64

Centrum Pomocy Cudzoziemcom w Warszawie

ul. Koszykowa 24 lok. 1 (I piętro)

тел.: +48 22 828 04 50

Години роботи:

понеділок–четвер: 8⁰⁰–19⁰⁰

п'ятниця: 9⁰⁰–18⁰⁰.

Fundacja dla Somalii

ul. Chmielna 26/19.

Увага! З 7 січня фонд переїжджає на вулицю Bracka 18.

Punkt Info dla Migrantów

Centrum Wielokulturowe w Warszawie

ul. Jagiellońska 54 (вхід від Pl. Hallera)

Пункт відкритий від понеділку

до суботи від: 15⁰⁰–19⁰⁰.

тел.: +48 666 600 566

ел. пошта: info@info-migrator.pl

Fundacja Forum na rzecz

Różnorodności Społecznej

ul. Wspólna 65, lok. 19, 00-687

Години роботи:

9⁰⁰–17⁰⁰, від понеділка до четверга.

тел.: +48 22 400 09 12

IOM Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji

ul. Mariensztat 8, 00-302

тел.: +48 22 538 91 03

ЛЮБЛІН:

Stowarzyszenie Homo Faber

20-031 ul. Radziszewskiego 16, lok. 118

(ACK UMCS Chatka Żaka, Inkubator)

E-mail: info@hf.org.pl

тел.: +48 81 534 45 13

Найкраще зв'язуватись із організацією через е-мейл або телефон.

КРАКІВ:

Stowarzyszenie

INTERKULTURALNI PL

Krakusa 8, 30-535

тел.: +48 12 433 38 62

Години роботи: 11⁰⁰–17⁰⁰.

ГДАНСЬК:

Fundacja Crossroads – Zatoka Gdańska

Фонд «Перехрестя – Затока Гданська»

Zaułek św. Bartłomieja 1, 80-847

тел.: +48 513 638 391

Відпочиваємо на українському Причорномор'ї!

Андрій ШЕРЕМЕТ

Підозрюю, що в Криму принаймні раз в житті відпочивав кожен із нас. Погодьтеся, це мальовничий куточок України. Там кожен міг знайти щось на свій смак та на свій стиль відпочинку: море, пляжі, гори, вино, татарська кухня, вечірки та фестивалі, музеї та пам'ятки архітектури. Проте, поки Кримський півострів не звільниться від російської окупації, українські шанувальники «відпочинку на морі», які не бажають спонсорувати загарбників, мають пошукати інших напрямків для проведення відпустки. Зовсім не потрібно летіти до Туреччини, Єгипту чи Хорватії. Тепле море в Україні залишилося, а українські «континентальні» та «острівні» курорти дійсно чарівні, на додаток нині вони отримали шанс розвиватися. І ось лише деякі з них.

Затока (Одеська область)

Селище Затока знаходиться у 40 км від Одеси та у 20 км від Білгорода-Дністровського. Найкраще доїхати з Одеси електричкою або ж маршрутною. Південна частина селища розташована на Будацькій косі, що відмежовує Чорне море від Будацького лиману, решта – на Кароліно-Бугазькій косі між морем і Дністровським лиманом.

Селище віддавна притягує туристів з України, Білорусі та Молдови своїми широкими (50–100 м) піщаними пляжами, які простягаються на цілих 5 км. У Затоці діє декілька десятків баз відпочинку, а також пансіонати, готелі, кемпінги. Зупинитися можна також «на квартирі» у місцевих мешканців.

Кароліно-Бугаз (Одеська область)

Неподалік від Затоки розташоване інше селище – Кароліно-Бугаз (60 км від Одеси). Воно знаходиться на початку піщаної коси, що розмежовує Чорне море з Дністровським лиманом. Доїхати сюди також можна з Одеси електричкою або ж маршрутною.

Курорт віддалений від великих промислових об'єктів Одещини, а отже море тут чистіше. Пологе дно створює чудові умови для відпочинку з дітьми. Але розваг (ресторанів, нічних барів і дискотек) тут менше, ніж у Затоці.

Коблеве (Миколаївська область)

На кордоні Миколаївської області з Одещиною розташоване село Коблеве, відоме передусім завдяки однойменній марці вина та коньяку, адже саме навколо цього села ростуть виноградники винного заводу «Коблеве». Доїхати до Коблевого можна протягом близько години рейсовими автобусами та маршрутками з Миколаєва чи Одеси.

Коблеве притягує не лише широкими піщаними пляжами, теплим морем та

міцними трунками а й цікавою розважальною пропозицією. Так, у селі діють дельфінарій та аквапарк.

Залізний Порт (Херсонська область)

Залізний Порт багато десятиліть є одним з найбільших чорноморських курортів Херсонської області, до якого найпростіше доїхати маршрутками з Херсона чи Миколаєва (іхати дещо понад годину).

Морська вода тут чиста, вона не застоюється і не цвіте, адже море – відкрите. Але і хвилі тут бувають чималі. У Залізному Порті встигла розвинути курортна інфраструктура, зокрема, готелі, бази відпочинку, кафе, ресторани та клуби. Вважається – що це курорт для молоді, адже в селі можна знайти багато атракціонів та клубів.

Скадовськ (Херсонська область)

Скадовськ – місто і морський порт на березі Джарилгацької затоки Чорного моря. Це відомий курорт, який щороку відвідує близько 50 тисяч відпочивальників. До міста найпростіше доїхати автобусами чи маршрутками з Херсона (майже 100 км).

У Скадовську піщаний пляж та багато парків – це зелене місто з мальовничою набережною, де розташовані численні ресторани, кафе, атракціони та дискотеки. Є у місті й луна-парк.

Острів Джарилгач (Херсонська область)

Навпроти Скадовська знаходиться мальовничий острів Джарилгач, який згадували у своїх творах античні історики Пліній Старший, Птоломея та Геродот. До речі – це найбільший острів України. Дістатися сюди можна на катері зі Скадовська і залишитися на нічліг у наметі. Джарилгач майже безлюдний, а отже ніхто не зіпсує вам відпочинку. Декілька туристичних фірм організують кількадевні тури на «українські Мальдіви».

Окрім білих пляжів та лазурного моря, оленів, лебедів, дельфінів, на острові можна помилуватися двома маяками, один з яких запроєктував сам Гюстав Ейфель, той самий, чия вежа стала символом Парижу, та наїстися риби й креветок.

Може, варто дати шанс українським чорноморським курортам і покохати їх так само міцно, як ми кохаємо наш Крим та Карпати? Можна звісно, сказати, що Скадовськ – не Ялта, а Залізний порт – не Феодосія, і що інфраструктура тут не така розвинута, як у Криму. Але з другого боку, яка була інфраструктура на Кримському півострові для тих, хто не міг собі дозволити відпочинок у п'ятизірковому готелі та прибути в Гурзуф на власній яхті? Отож... На додаток варто пам'ятати, що туристична інфраструктура покращується там, куди їдуть відпочивати туристи. А українській владі можна нагадати, що туристи охочіше їдуть відпочивати туди, де добра інфраструктура.

А на закінчення – питання. Що потрібно для відмінного відпочинку на морі? Білий пісок. Тепле море. Лагідний бриз. Зоряне небо. Гостинні господарі. Смачна місцева приморська кухня. Сочисті фрукти. А це все є на українському Чорному морі. Запрошую! ■

Коблеве

Фото: Вікіпедія, Флікр

Липень 2015 року

► **Етнофестиваль «Folkowisko»**

У селі Гораєць (Люблінське воев.) 10–12 липня серед мальовничих лісів Розточчя, між Львовом, Перемишлем і Любліном, на польсько-українському пограниччі відбудеться одна з найцікавіших культурних подій у східній Польщі.

Темою цього річного фестивалю є «Велика мандрівка», тобто великий процес міграції, який створив культуру Розточчя.

Якщо Ви будете їхати на фестиваль з України, цього річ шанувальники фестивалю збирають охочих поїхати автобусом з Тернополя та Львова. Долучитися до них можна за цим посиланням: <https://www.facebook.com/events/297010730422723/>

На фестивалі виступатимуть європейські зірки музики етно: «Богеміан Бетйарс» з Угорщини, «Трад.Атак!» з Естонії та «Ганьба» з Польщі. У Горайці гратимуть також українські музиканти: «Неймлесс» і «Діджей Гопта» з Тернополя та «Оленьки» зі Львова.

Невід'ємною частиною етнофестивалю є відкриті уроки, майстер-класи та семінари-тренінги. На любителів екстремальних пригод чекають спортивні та туристичні походи, які дозволять краще ознайомитися з довкіллям. Кожен охочий може покуштувати простих сільських страв, послухати цікавих легенд. Розважальна програма розточанської забави складається з концертів, майстер-класів, розвиваючих практик, ігор та захоплюючої експедиції для справжніх екстремалів. Захід організовано для людей, котрі цікавляться туризмом, краєзнавством, історією, музикою й театром, а також залюбки пізнають інші культури, знайомляться з новими людьми, обмінюються досвідом.

Детальніше з програмою фестивалю можна ознайомитися за посиланням: <http://naszwybir.pl/velika-mandrivka-festival-folkowisko-kliche-do-gorajtsya/>

► **XXXIII Лемківська ватра в Ждині, 17–19 липня**

Лемківська ватра – це щорічний фестиваль, що відбувається на предковичних українських землях на території теперішньої Польщі. Лемківська ватра – це співи, забави, рок і танці до ранку, багаття, куліш, пиво, нові друзі.

Цьогорічна ватра вразить не тільки лемківським фольклором, а й рок-музикою, що її виконають: «ДримбаДаДзига» з Києва, «Цвіт кульбаби» з Івано-Франківська, «Юно» зі Словаччини, «Lemko-Tower» зі Стшельців-Краєнських, «The Ukrainian Folk» з Ольштина, «Бур'ян» з Горлиць, «Троянда» з Пшемкува.

Окрім насиченої музичної частини, у програмі літературно-поетичні зустрічі, виставки, покази фільмів, історичні дискусії та багато іншого. Детально ознайомитися з програмою фестивалю радимо за посиланням: http://www.watradynia.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=94&Itemid=103

► **Концерт легендарного AC/DC у Варшаві**

Національний стадіон (al. Księcia J. Poniatowskiego 1), 25 липня.

Ціни квитків – 210–420 злотих.

► **Фестиваль WOODSTOCK–2015**

30 липня – 1 серпня, місце: Костшин-над-Одрою

Зупинка WOODSTOCK – це великий

літній фестиваль, який щороку організовується фондом «Wielka Orkiestra Świętecznej Pomocy», щоб подякувати всім волонтерам та людям, які співпрацювали з організацією протягом року. На фестивалі діють 4 музичні сцени, окрім концертів відбуваються мистецькі події та зустрічі. Відомого багато цього річних музикантів, що приїдуть бавити публіку, це будуть такі зірки: «Black Label Society», «Illusion», «Eluveitie» (Швейцарія), «Within Temptation», «Shaka Ponk», «Congo Natty» та інші. З Польщі виступатимуть: Mela Koteluk і «Frontside», «Lipali», «Scarecrow», «Big Day», «Cannailles» і «GrubSonata» тощо. Більше інформації за посиланням: http://woodstockfestival.pl/pl/przystanek_woodstock/o_przystanku

► **Пробіг «Полісся»**

8 серпня 2015 року – другий польсько-український транскордонний пробіг

Пробіг «Полісся» – це спільна ініціатива Спортивного клубу ОТК «Rzeźnik» й Інституту міграційних досліджень у співпраці з адміністрацією гміни Воля-Угурська Володавського повіту (Польща) та Шацького району (Україна). Метою пробігу є подолання кордонів і популяризація польсько-українсько-білоруського Полісся.

Запрошуємо до участі!

Детальніше про захід на сторінці організатора: www.biegpolesie.pl

ОГОЛОШЕННЯ РЕДАКЦІЇ

► **Реклама в «Нашому виборі»!**

У нашій газеті та на порталі є можливість розмістити рекламу за окрему платню. Кошти від реклами підуть на реалізацію проекту, тобто на видання газети. За детальною інформацією просимо звертатися до редакції: redakcja@naszwybir.pl

► **Запрошуємо користуватись рубрикою «Оголошення» на порталі www.naszwybir.pl**

Дорогі читачі! Якщо Ви шукаєте роботу або її пропонуєте, якщо шукаєте помешкання або маєте інші оголошення, то заохочуємо користуватись нашою рубрикою оголошень на порталі.

База оголошень оновлюється щоденно.

Кожен може самостійно замістити оголошення.

Юрій ГЕРАСИМЧУК

Біб-боб-а-луца...

Щось підхопила мене хвиля містечкового патріотизму. Околиці містечка Жмігруд у Нижній Силезії називають «бобовим басейном» – такий собі польський Біб-бас (як Донбас). Починається бобовий сезон, а місцеві мешканці навіть спеціально беруть відпустки на основній роботі й «їдуть у біб». Бо добре платять, а ще можна додому взяти. Це ж неймовірна смакота!

Біб був одним з важливих компонентів харчування наших прашурів, хоча прийшов до нас із берегів Середземного моря. Сьогодні біб є пандеміком, його вирощують по всьому світу. Його знали й в Месопотамії, і в Єгипті, навіть Біблія про нього згадує. Така популярність рослини пов'язана з її високою харчовою цінністю та наявністю багатьох біологічно-активних речовин, зокрема прекурсорів дофаміну. Тому їсти біб корисно, це покращує настрій та протидіє депресивним станам.

З бобу можна приготувати спектр страв – від закусок і салатів до котлет, коржів та навіть солодких тортів. У кожній країні біб готують відповідно до національних кухарських традицій: в Італії – з макаронами, помідорами й моцарелою, у Мексиці – з халапеньйо й кукурудзяними коржами, в Угорщині – зі свининою та паприкою, у Болгарії – з бринзою й часником, в Індії – з карі чи масалою, у Канаді – з оленою, а в Аргентині з яловичиною.

Кухня давніх слов'ян була більш простою, але теж не бракувало: до бобу додавали овочі, ароматні трави (дикий часник, ведмежа цибуля), гриби, горіхи, соління, масло, шкварки тощо. Проте приготування будь-яких страв з бобу починається з відварювання, хоча в південно-східній Азії та на Близькому Сході біб також смажать. Але ми – в Польщі.

Біб відварний – це просто. На 1,5 л холодної води додати 1 ч.л. солі та 1,5 ч.л. цукру, всипати 1 кг бобу, готувати 3 хв. від моменту закипання. Хто любить більш «фактурний» – 1–2 хв., хто більш розваре-

ний – 5–7 хв. Можна теж всипати в окріп і варити 10–12 хв. Далі все залишить від фантазії: його їдять цілим у салатах, його можна змолоти, додати у вареники, зробити супи-пюре, соуси, котлети. Я люблю його після варення підсмажити з маслом, часником, або зі шкварками й цибулькою. Варіантів – сотні.

Фото з: zwegowani.pl

Поділюся теж одним рецептом із сивої давнини, що стане в нагоді жінкам, яким у приготуваннях до відпустки вже зовсім не лізуть сира капуста та стебловий селер. Ця страва зробить волосся блискучим, шкіру гладенькою а нігті міцнішими.

Гречана слойка з бобами – варимо, як вище, 250 г бобу, знімаємо з нього шкірочки. У 1,5 л підсоленого окропу додаємо ложку олії, всипаємо чашку (330 мл) гречки та варимо на середньому вогні до готовності (уся вода повинна втягнутися в кашу). Для цього я маю спеціальну алюмінієву «гречану» каструльку. Додаємо до каші половину ст.л. масла та щіпку суміші перців. 1 цибулю дрібно ріжемо та обсмажуємо на 1 ст.л. масла до прозорості. Додаємо біб, 2 роздавлені (розтерті) зубці часнику, щіпку чорного перцю, щіпку чамберу, трошки підсолюємо й обсмажуємо 2–3 хвилини на малому вогні. У філіжанку накладаємо шарами біб і кашу, усе втрамбуємо ложкою. Швидким рухом перевертаємо філіжанку на тарілку, знімаємо філіжанку, а до сформованої слойки додаємо соус (який душа забажає, я люблю соус з кропом чи грибний, дехто любить томатний). Я укладаю все в керамічну форму, заливаю соусом бешамель, посипаю сиром та запікаю в духовці до рум'яності, але це вже геть не дієтично виходить...

Смачного!

partner projektu

Наше Слово

Kolegium Redakcyjne:

Myroslava Keryk, Tetyana Rodnyenkova, Olena Lytvynenko, Iwona Trochimczyk-Sawczuk, Jarosław Przystasz, Igor Isayev, Olga Popovych, Paweł Łoza, Grzegorz Spodarek, Yulia Gogol, Olena Babakova, Taras Shumeyko.

Zespół redakcyjny:

Redaktor naczelna – Myroslava Keryk, dziennikarze – Olena Babakova, Igor Isayev, Olga Popovych, Iryna Polets, Daryna Popil, Paweł Łoza, Grzegorz Spodarek, Yulia Lashchuk, Taras Andrukhovych, Ivan Kozlovskiy; tłumaczenia – Sławomir Sawczuk, Yuriy Taran, Olga Popovych; współpracownicy – Volodymyr Lychota, Daryna Popil; korektor – Igor Isayev, redaktor techniczny – Olga Michaluk, opracowanie graficzne – Czarli Bajka, wydanie internetowe – Oksana Kuzmenko.

Adres redakcji:

ul. Kościeliska 7
03-614 Warszawa
tel: +48 727 805 764
e-mail: redakcja@naszwybir.pl

Internet: www.naszwybir.pl

Portal:

e-mail: portal.nashvybir@gmail.com

Wydawca:

Fundacja „Nasz Wybór”
Adres: ul. Zamenhofa 1
00-153 Warszawa

Druk:

Drukarnia „Argraf”
Nakład 3000 egz.

Konto bankowe:

Fundacja „Nasz Wybór”
Nordea Bank Polska S.A. Oddział/POB
CBD O/Główny 1 P.B. w Warszawie
PL 39 1440 1387 0000 0000 1295 6509
Swift: NDEAPLP2

ВИСИЛАЙ ГРОШІ В УКРАЇНУ

ТЕПЕР
ВІД **19.90** ЗЛОТИХ
ЗА ПЕРЕКАЗ*

Підтримай своїх
рідних, коли
це найбільш
потрібно!

Сума переказу (PLN)	Плата за переказ (PLN)
0.01 – 400.00	19.90
400.01 – 800.00	35.00
800.01 – 1200.00	54.00
1200.01 – 1600.00	72.00
1600.01 – 2000.00	89.00
2000.01 – 3000.00	108.00
3000.01 – 4000.00	120.00
понад 4000.01	4%

Висилай гроші до широкої мережі пунктів обслуговування Western Union по всій Україні. За допомогою Western Union гроші дійдуть до отримувача за лічені хвилини і туди, де вони потрібні.

ЗНАЙТИ НАЙБЛИЖЧЕ ВІДДІЛЕННЯ

WESTERN UNION **WU**
moving money for better

* «Western Union» стягує комісію за обмін валюти.

Згідно умов надання послуги, виплата може бути відкладена, а також необхідно враховувати певні вимоги щодо суми переказу, країни призначення, валюти, законодавства, вимог щодо ідентифікації, годин роботи пункту обслуговування, різниці часових поясів, чи інші застосовані обмеження. На додаток до тарифів на відправлення грошових переказів Western Union утримує різницю між курсами обміну валют. Детально дивись у формі на Відправлення переказу. Акційні тарифи дійсні з 1 серпня 2014.